

UTASÍTÁS

A 39. M. 7·65 M/M-ES WALTHER ÖNMŰKÖDŐ
PISZTOLY ÉS
A 35. M. ISMÉTLŐPUSKA HASZNÁLATÁRA

KIADJA:

A M. KIR. RENDŐRSÉG VIDÉKI FŐKAPITÁNYSÁGA

ÍRTA ÉS ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

VITÉZ KOMLÓSY FERENC

M. KIR. RENDŐRFŐPELUGYELŐ,
RFP. FEGYVERTISZT, KIR. TÖRVÉNYSZÉKI
FEGYVERSZAKÉRTŐ

BUDAPEST

"PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.T.

A M. KIR. RENDŐRSÉG LEGÚJABB FEGYVEREI

**A 39. M. 7·65^M/M=ES WALTHER
ÖNMŰKÖDŐ PISZTOLY**

ÉS

A 35. M. ISMÉTLŐPUSKA

Értékelte István m. kir. pzb.

HASZNÁLATUKRA VONATKOZÓ UTASÍTÁST

ÍRTA ÉS ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

VITÉZ KOMLÓSY FERENC

M. KIR. RENDŐRFŐFELÜGYELŐ,
REP. FEGYVERTISZT, KIR. TÖRVÉNYSZÉKI
FEGYVERSAKÉRTŐ

39. mintájú 7.65 mm-es Walther önműködő pisztoly.

A Walther elnevezésű pisztoly a súlyzávarzatú, vagy más néven gázlökésű rendszerű önműködő kézi lőfegyverek csoportjába tartozik, amelyeknek szerkezetét a lőporgázoknak visszalökő ereje működteti.

Ezt a pisztolyt ezért nevezik önműködőnek, mert lövéskor a závarzatnak nyitását, továbbá az üres töltényhüvelynek kivetését, úgyszintén a kaskas felhúzását és az új élestölténynek a tölténykamarába való bevezetését, nemkülönbben a závarzatnak záródását a lövést tevő egyéntől teljesen függetlenül, a pisztoly mozgó alkatrészeinek és rúgóinak a munkája, valamint a lövés közben fellépő lőporgázoknak a feszítőereje végzi el. Itt a závarzat soha sem kapcsolódik össze szorosán a csővel, hanem csak odátámaszkodik s az erő, amely a Walther-pisztolynál a szerkezetet munkára készíti: a gáznyomás. Ennek az erőtevézőnek, de főképpen az időelőtti závarzatnyílásnak a závarzat súlyos alkata és rúgója áll ellen és ezért kapta a „súlyzávarzatú” elnevezést.

Az ilyen rendszerű fegyvereknél a lőporgázok hasznos munkája két részre, illetőleg kétirányú mozgásra oszlik. Nevezetesen: a lőporgázoknak nagyobbik fele a lövedéknek a kiröpítését végzi, a visszamaradó kisebbik rész a závarzat nyitását hajtja végre. Ennél a műveletnél a závarzat mintegy 40 millimétert siklik hátra, de a gáznyomás erejének megszűnlével a zárórúgó húzására ismét elfoglalja a régi helyét a cső mögött. Ezen útjá-

ban végzi el a legfontosabb részt, az üres hüvely kidobását és az éles tölténynek a bevezetését. A závarzat hátrasiklása megmozgatja az egész szerkezetet, mert ezenkívül még a kakast is megfeszíti, amiáltal a fegyver ismét lövésre kész állapotba kerül.

A lövést tevő egyénnek nincs más teendője, mint a billentyűt meghúzni, miáltal egy újabb lövést tesz s ezt mindaddig megismételheti, amíg csak élestöltény van a tölténytárban. A teljesen megtöltött tárból ily módon 8 lövést lehet tenni. Kivételesen még egy kilencedik töltényt is tudunk a pisztolyban elhelyezni oly módon, hogy az ú. n. csendőrtöltést alkalmazva, még külön a csőben is elhelyezünk egy töltényt. Ezt úgy végzzük el, hogy a závarzat segítségével rendszeren töltünk, majd pedig a tölténytárt kivéve, a hiányzó 8-ik töltényt pótoljuk és a tárt ismét a helyére visszatoljuk.

A pisztoly főbb alkatrészei a következők:

1. a cső, 2. a tok, 3. a szánkó a závarzattal, 4. az elsütőszerkezet, 5. a kézbiztosító, 6. a veszélyességet jelző szegecs és 7. a markolat.

A Walther önműködő pisztoly egyes alkatrészeinek és azok működésének leírása: (Lásd: a falitábla metszetrajzát.)

A pisztolynak összes alkatrészei a tokban (1) vannak elhelyezve. A závarzat a szánkó (3) hátsó végén, azzal összeépítve és annak belsejében van elhelyezve. A závarzatban van elhelyezve a gyújtószeg (28), amelyet a gyúszegrúgó (29) állandóan visszatolt helyzetben tart. A szánkót és vele együtt a závarzatot a zárórúgó (25) állandóan előrehúzza, aminek folytán belső végével a csőnek (2) támaszkodik, anélkül, hogy azzal szorosán összekapcsolódnék. A pisztolynak csöve (2), mint különálló rész, a tok közepén kiemelkedő domború

hüvelybe hátulról van betolva s egy szegeccsel alulról rögzítve. A cső a pisztolyban feszesen van behelyezve és így semminemű mozgása nincsen. A pisztoly elsütéséhez csak a ravaszt (17) kell meghúznunk, s az az erő a kakasemelőre hat, azután a végén lévő horog révén belekapaszkodik a kakasfeszítőbe (6), azt magával húzza, aminek következtében karja emelkedni kezd. A kakasfeszítő karjának ezen mozgása által a ráfekvő kakasnyelv (4) is megmozdul és emelni kezdi a kakast, miközben az alatta lévő kakasrúgócsap (22) nyomást gyakorol a kakasrúgóra (23) s így a kakas megfeszül.

Amikor a kakasfeszítő karja a kakas nyelvét már annyira megemelte, hogy végződéseik egymás alól kicsúszva, egymást elkerülik, ekkor a megfeszített kakas felszabadul és rácsap az előtte álló gyúszegre, amely erőteljes előreugrásával begyújtja az élestöltényt. Most a závarzat a gázok lökése folytán mintegy 40 mm-re visszasiklik s a töltényvonó (26) és a kivető (7) segítségével elvégzi a töltényürből kihúzott és elhasznált töltényhüvelynek a kidobását, majd pedig egy új töltény bevezetését, miközben a kakast (4) a kakaszáró (9) újból megfeszítette és kitámasztotta.

Ez úgy történik, hogy a visszasikló száró alsó részével lenyomja a ravaszemelylőn lévő szemölcsöt (18), miáltal ez kikapasolja a kakasfeszítőt és a felülről lefelé nyomást kifejtő kakaszáró (9) ismét összekasztja a kakasfeszítő karját a kakas támasztékával.

A pisztoly fesztelenítését a kézibiztosító (27) végzi el oly módon, hogy külső karjának a függőleges irányba való lehajlításával a biztosító tengelye a gyúszeg (28) annyira körülburkolja, hogy a kakas ütése azt már nem érheti, másrészt pedig az elfordítás utolsó részében még a ka-

kast is leereszti azáltal, hogy a kakaskikapcsolót (21) lenyomja, a kakasfeszítővel összeakadt fogait egymástól szétválasztja és így a kakas nyugalmi állapotban lecsaphat.

A závarzat az utolsó tölténynek az elhasználása után nyitva marad és a száncó hátrafutva, odarögzítődik, mert a száncómegakasztó (7) a tár-adogatólemez érintése folytán felemelkedik és a visszafutó závarzatnak útjába helyezkedve, a závarzat széle annak orrába beleütkezik és ezzel kitémaszkodik. A száncó kitémaszkodása még akkor sem szűnik meg, ha a tölténytárat eltávolítottuk, hanem csupán csak az újratöltött tölténytár bevezetése után, a závarzatnak a hátrahúzásakor.

A pisztoly csövében lévő töltény működésbe hozza a veszélyességi jelzőszeget (31) és ez arra figyelmeztet minket, hogy a csőben még töltény van. Ennek a kiálló része a száncó hátsó részén, a kakas fölött, jelentkezik. A jelzőszegecs rúgó hatása alatt áll s így mihelyt a töltény a csőből eltávozik, a hüvelyébe visszahúzódva, a jelzést önműködőleg megszünteti.

A pontos célzás elérésére az irányzék szolgál, amely egy gömbölyűen kivágott nézőkéből (37) és egy négyszög alakú célgömbből áll. A kettő között a csősin húzódik végig.

A markolat mindkét oldalát fedőlemezek (34, 35) borítják s ezeket a markolatban keresztülfutó markolatesavar (33) tartja össze. A markolat alján fekszik a kakasrúgófedél (24), amely a kakasrúgócsap (22) és rúgó (23) végződését eltakarja.

A pisztoly szétbontásához a lehúzható sátorvas (13) és a hozzátartozó sátorvasrúgó (15) a sátorvasesappal (16) szolgál. A sátorvas belsejében van a ravasz, a mozgatására szolgáló billentyűrúgókkal ellátva (19).

A pisztolynek biztosítás nélküli, vagyis lövésre kész állapotát a baloldali részen szembetűnő piros pont jelzi.

A Walther-féle önműködő 39. M. pisztoly működése:

Lövés: A ravaszra gyakorolt nyomás tovább adódik a ravaszemelőre és azt elhúzza. Ennek a végén lévő horga belekapaszkodik a kakasfeszítő áttörésében lévő fogba és azt magával húzza. Ezen művelet következtében a kakasfeszítő karja emelkedni kezd és a ráfekvő kakasnyelvet ugyancsak megemelve, a kakast megfeszíti. Amikor a feszítőkár vége a nyelv végét elhagyva, egymást elkerülték, ebben a pillanatban a kakas a megfeszített rúgó hatása folytán a régi helyét visszaszerelni igyekszik és előrehaladtában rácsap az előtte álló gyúszegre.

A gyúszeg előreugrása folytán a töltény esapantyúja ütést kap és a gyúelegy felgynjtja a löport, majd gázok fejlődnek, amelyek feszítés közben részben a lövedéket hajtják előre, másrészt pedig a závarzatot taszítják hátrafelé. Ennek hatása folytán a száncó hátrafelé kezd haladni s ezzel a závarzat rúgója is megfeszül.

A száncó hátrafelé való mozgásában kidobja az elhasznált üres töltényhüvelyt és ismét megfeszíti a kakast, de ezt megelőzően útjában lenyomja a ravasz emelőjén lévő kikapcsoló szemölcsöt, amivel megnyitja a kakaszáró alkatrész működését s ez a kakasfeszítő karját lefelé nyomva, összeakasztja a kakasnyelvánnyal. Ezen mozdulat által a kakas kitémaszkodik, majd pedig a száncó a zárórúgó húzására visszafelé igyekszik, miközben egy új töltényt visz be a töltényürbe s ezzel a pisztoly ismét lövésre kész állapotba kerül. Ha löni akarunk, a billentyűt el kell eresztetni, hogy az ismét bekapcsolódhassék, majd

ezután meghúzzuk, s ezzel lövést teszünk. A bilentyűt minden lövés után el kell engedni.

Biztosítás: A véletlen elsülés elleni biztosításra a pisztoly baloldalán lévő kézibiztosító szolgál. Ez egy a pisztolyon keresztülfutó vastag csap-szengből és egy recézett felületű karból áll. A rendeltetése az, hogy akkor, amikor a pisztolyt elsülés ellen biztosítani akarjuk, a kart ennek megfelelően felülről lefelé elforgatva, függőlegesen állítjuk, olyannyira, hogy az alatta lévő piros gombot ezáltal eltakarjuk. Ezen mozdulat által a biztosító tengelye a gyúszeg vége körül elfordulva, azt egészen eltakarva befödi, s így a kakas ütése nem érheti el a gyúszeget s lövés nem történhetik. Ha a kart ismét vízszintesre állítjuk, ezzel az ütőszeg végét ismét szabaddá tesszük s láthatóvá válik a piros pont, amely a pisztolynak lövésrekész állapotát jelzi. A szolgálatban álló rendőr pisztolyán a kézibiztosítónak mindig ilyen állapotban kell lennie, hogy ezáltal a pisztoly bármikor azonnal üzembehelyezhető lehessen.

Tárkivétel: A sátorvas mellett a markolat baloldalán közvetlenül a szánkó alatt, egy kis kerek recézett gomb látható, amely a nyomásra engedve, a markolatban lévő tárt felszabadítja és a rügő hatása alatt kiröpíti. Miután a tölténytár, ha a földre esik, porszemekkel szennyeződik, azért szükséges az, hogy a tártartógomb megnyomása előtt a balkéz tenyerét a markolat alá helyezzük el, abból a célból, hogy a tár a kezünkbe essék. A tártartógomb megnyomása mindenkor a jobb-kéz hüvelykujja által történik.

Tározás: A tölténytár megtöltése céljából a töltényeket csupán az adogatólemezrel párhuzamosan szabad a tárpofák közé előlről benyomni és sohasem szabad azt merőlegesen állítva a tárpofák közé behelyezni, mert így kitágulhatnak és

sok akadályt okozhatnak. Az ürítésnél ugyanez a szabály a mérvadó és a töltényeket hátulról előre csak olyan módon szabad kitolnunk, hogy ezáltal a tárpofák ne szenvedjenek. A kitolt töltényeket az elébe tartott markunkkal kell felfognunk, úgy, hogy azok semmi körülmények között a földre ne eshessenek. Netán a földre esett töltényeket a reájuk tapadt porszemektől alaposan meg kell tisztogatnunk.

A tár visszahelyezése: Az üres, vagy megtöltött tárat kissé rézszerűsán tartva dugjuk bele a markolatba, majd egy erőteljes nyomással addig szorítjuk felfelé, míg a tártartó bekapcsolódása hallhatóvá nem válik.

Töltés: A pisztoly megtöltéséhez legelőször is a baloldalon lévő kézibiztosítót a jobb-kéz mutatóujjával elzárjuk s ezután a csőszánkót a recézett részénél megfogva, erőteljes húzással hátrarántjuk, majd pedig hirtelen elengedjük, hogy a zárórügő a működést teljes mértékben kifejtthesse és a závarzatot becsukhassa. Ennek megtörténte után a kézibiztosító karját ugyancsak a jobb-kéz hüvelykujjával vízszintes irányban elforgatjuk, hogy a lövésrekész jelző piros gomb ismét látható legyen. A kézibiztosító helyes működése után a kakasnak leeresztett, azaz nyugalmi állapotban kell lennie, s ezzel egyidejűleg pedig a veszélyességi jelzőszegecsnek a závarzattól való kiállásával a csőben elhelyezett élestölténynek a jelenlétét önmagától szembetűnően jeleznie kell.

A szolgálatban álló rendőrnek a pisztolyát a táskában ennek megfelelően olyképpen kell tartania, hogy az esőretöltve legyen és a kézibiztosító vízszintesen elfordítva, a piros pont láthatóvá váljék. A pisztolynak csőre töltött állapotáról a jelzőszegecs révén — a závarzat hátrahúzása nélkül is — bármikor meggyőződhetünk.

Tűzelés: Az élestöltény kilövéséhez nem kell külön a kakast felhúzni, mert a pisztoly szerkezete a revolverezés folytán úgy van megszerkesztve, hogy a kakas csupán a ravaszra gyakorolt nyomásra is felhúzódik, megfeszül, majd hirtelen lecsapódik s ezzel a lövés már bekövetkezik. Az önműködő rúgószerkezet a pisztolyt megtöltve, újból lövésrekész állapotba hozza, de a kakas most már megfeszülve, hátratulva marad. Az újból való lövéshez a ravaszt előbb el kell engedni, majd újból meghúzni, mire a lövés ismétlen bekövetkezik. Ha a fegyverünk netán esütörtököt mondott volna de a jelzőszegecs az élestöltény bentlétét továbbra is jelezné —, úgy ez esetben anélkül, hogy a závarzatot felnyitnánk, csak a ravaszt kell újból meghúznunk és a kakas rácsapása többször is megismétlődhetik.

Ha pisztolyunk netalán az ismételt rácsapás után sem sült el, akkor kétségtelen, hogy a töltényünk rossz s azt a závarzat hátrahúzása révén a csőből ki kell dobálni és helyette a závarzattal egy új töltényt kell a csőbe tolni.

Tudnunk kell azt, hogy a ravasz elhúzása második és az utána következő lövéseknél — tekintettel arra, hogy most már nem kell a kakast felhúzni — sokkal könnyebb s a pisztoly aránylag igen kis elhúzásra is már elegendő, miért is ezt a körülményt netáni balesetek elkerülése céljából a pisztollyal való gyakorlásnál az oktatóknak érzékelteni kell.

Célzás: A célbalövés ugyanúgy történik, mint minden más fegyvernél. Az irányvonalat, amely a nézőkéből és célgömbből áll, úgy kell alulról kiindulva, felfelé emelni, hogy az eltalálni kívánt célpont a célgömb tetején helyezkedjék el. Ezek a pisztolyok is úgy vannak belőve, hogy az irány-

vonalat a célpont alá kell helyezni, akárcsak más katonai fegyvereknél.

Célozni mindenkor csak ú. n. esapott célgömbbel szabad s a ravasz elhúzása a jobbkez mutatóujjának második izületével, az érintkezés felvétele után, csakis lassú és állandóan fokozatos préseléssel történhetik. A kar könnyedén kinyújtva, azonban sohasem mereven tartandó.

Ürités: A lövés után és általában a csőre töltött pisztoly üritése olymódon történik, hogy legelőször is a kézibiztosítót „zárva“ helyzetbe hozzuk, vagyis annak karjával a piros gombot eltakarjuk, majd pedig ugyancsak a jobbkez mutatóujjának igénybevételével a tartógombot nyomjuk meg, mire a tár az alátartott balkezünk tenyerébe hull bele.

Ennek megtörténte után a závarzatot hátrahúzzuk, minek következtében a csőben lévő töltény a kivető nyíláson át eltávozik, a závarzat visszaeresztése után azonban a kézibiztosítót újra lövésrekész állapotba kell visszahelyeznünk.

Fesztelenítés: Nagy súly helyezendő arra, hogy a pisztoly bármilyen kezelés, vagy töltés alkalmából feltétlenül előbb fesztelenített, vagyis leeresztett kakassal való állapotba hozassék. E célból nem kell az ujjunkat a kakas és a závarzat közé helyezni, hanem csupán a pisztoly baloldalán lévő kézibiztosító karját kell a vízszintestől függőleges irányban elforgatnunk, hogy a piros gomb eltűnjék, miáltal nemcsak a gyújtószög elzárása következett be, hanem az is, hogy a kakas lecsapódik és nyugalmi állapotba kerül.

Ezen állapotban a fegyver most már teljesen veszélytelen és az élestöltény elsütése mindaddig nem következhetik be, míg a kézibiztosítót lövésrekész állapotba nem hozzuk és a ravaszt erőteljesen meg nem nyomjuk.

Szétzedés és összerakás: A szétzedéshez legelőször is a pisztolyt a kézibiztosítóval elzárjuk, hogy a piros gomb eltűnjék, majd pedig a tölténytárat kivesszük. Ezeknek megtörténte után a sátorvas elöl lévő végét lefelé húzzuk és a kiálló részt egy kis oldalnyomással balra a tokra helyezzük. Most a zárvatatót — amennyire csak lehetséges — hátrahúzzuk és a hátsó részét jól felemelve, a szánkó hornyaiból kiakasztjuk, majd pedig a szánkót előre engedve, a tokról leemeljük. Így a pisztolyt szétzedtük, anélkül, hogy részei szétesnének, vagy széthullanának. A továbbiakban csupán a markolatlemezeket szabad még az összefogó markolatcsavar kicsavarása útján leemelni. Ennél többet a pisztolyon szétzedni — fegyelmi és anyagi felelőség mellett — csak a fegyvermesternek van megengedve.

Az összerakás megfordított sorrendben történik. Itt azonban figyelem fordítandó arra, hogy ennek megkezdése előtt előbb a kakast fel kell húzni, vagyis ki kell feszíteni, majd pedig meggyőződést kell szerezni arról, hogy a zárórúgó a szorosan csavart, vagyis szűkebb részével kerüljön a csőre, míg a tölesérszerű bővebb vége a szánkó áttörésében helyezendő el. A szánkó visszahelyezése oly módon történik, hogy az elöl lévő részét előbb a zárórúgóra kell ráhúzni, majd pedig egy erőteljes húzással magunk felé kell hátrahúzni, aminek befejeztével a hátulsó végét jól le kell nyomni, hogy a szánkó horonyai a tok jatai közé ismét visszakerüljenek és a csúszkálást elvégezhessék. Ha ez a beillesztés nehezen menne, akkor a tenyerünkkel végzett gyöngye ütéssel kell a helyére beleerőszakolnunk. Végül pedig a sátorvasat kissé lefelé és oldalt emelve, a helyére kell beugratnunk.

Tisztogatás: A naponta szolgálatban tartott

pisztolyt, ha nem is lőttünk vele, hetenkint legálább egyszer a rátapadt por és szennytól meg kell tisztítani, amihez azonban nem kell azt szétzednünk. Erre a célra a régebben kiadott csőtisztító keféket kell használni, amelyekkel a rendszerített lövegolajba gyengén belemártva a csövet néhányszor jól áthúzzuk. Utána az egész pisztolyt puha gyapjú törlőruhával gondosan áttörölgetjük.

Ha a pisztollyal lövés történt, akkor a pisztolyt szétzedjük és úgy tisztítjuk meg, hogy a fegyver csövét először a rátapadt löporfüst- és koromszemcséktől fegyverolajba mártott esőkefével alaposan kitisztítjuk, majd pedig a mozgó alkatrészeket is megtörölve, azokat a kefe segítségével gyöngén lövegolajjal bekenjük. Ugyancsak lövegolajjal kenjük meg végül a csövet is.

A Walther-pisztoly a fegyvertechnika fejlődésének legmodernebb elgondolása szerint készült és más önműködő pisztolyokkal szemben a következő szembetűnő újításokat és előnyöket foglalja magában:

1. **Revolverezés:** a közismert önműködő fegyverek szerkezete itt a régi revolverek jó tulajdonságával párosítottatott össze. Ezen rendszer szerint ugyanis a kakast az első töltény kilövéséhez nem kell külön kézmozdulattal felhúzni és megfeszíteni, mert a ravaszra gyakorolt nyomás már egymagában is megemeli a kakast és rácsattantja az ütőszegre. Ezt mindaddig megismételhetjük, ahányszor csak óhajtjuk. Ennek az az előnye, hogy az üzembehelyezéshez nincs szükségünk a másik kéznek az igénybevételére, mert a pisztolyt tartó kéz ehhez teljesen elégséges.

A rendőri szolgálatban gyakran fordulnak elő olyan esetek, amikor a fegyverhasználat végrehajtásához csupán egy kéz áll rendelkezésre. En-

nél a pisztolynál a másik kéz beavatkozására egyáltalán szükség nincsen, így az üzembehelyezés gyorsabbá válik.

A táskából kirántott és esőre töltött Walther-pisztolyból rögtön löni lehet. A legnagyobb előny az elesetlenések kiküszöbölésében áll.

Tapasztalati tény, hogy a hibás töltény, ha az első ütésre nem sült el, a másodikra rendszerint elsül. Anélkül tehát, hogy a másik kéz igénybevételével a závarzatot felnyitnók és újra töltenénk, csupán a ravaszt kell csak újólá megnyomnunk s e pillanatban a nyugalmi állapotban lévő kakas ismét felhúzódik és a töltény csappantyúját vilámgyorsan máris egy erőteljes ütés éri. Ettől a töltény minden valószínűség szerint most már elsül.

2. *Veszélyességi jelzőszegecs:* Mindaddig, míg a csőben töltény van — még akkor is, ha a tölténytárat eltávolítottuk —, a závarzat hátsó részéből szemelláthatóan egy szegecs nyúlik ki s figyelmeztet minket arra, hogy a pisztolyunk „veszélyes” állapotban van. Tehát ahhoz, hogy megtudjuk azt, hogy pisztolyunk esőre van-e töltve, nem szükséges a závarzatot hátrahúogatnunk, hanem csupán egyetlen pillantást vetünk a závarzat hátsó végére és máris feleletet kaphatunk a kérdésre. A csőben lévő töltény eltávolítása után a veszélyességi jelzőszegecs kiálló vége is eltűnik és ekkor már biztosak lehetünk afelől, hogy a csőben töltény nincsen. Ez megvéd minket a véletlen elsüléstől származó balesetektől.

3. *Kézibiztosító:* Ez a berendezés szinte valamennyi modern pisztolynál megtalálható, azonban itt különleges szerepet tölt be. Ugyanis, a legtöbb fegyvernél a biztosító csupán a kakasra, vagy a ravasz elhúzására hat s csak ezeknek a mozgását zárja le és éppen a legveszélyesebb alkatrésznek — az ütőszegnek — a működését nem

befolyásolja s ha azt valamelyes ütés, vagy nyomás éri, a pisztoly mégis elsülhet.

A Walther-pisztolynál ellenben az elzárás éppen a gyűszegen van és annak a működését szünteti meg azáltal, hogy a kézibiztosító karjának elfordítása után annak a pisztolyon átfutó csapja, az ú. n. forduló-biztosíték, az ütőszeg végét körülburkolva megvédi azt az ütéstől és nyomástól, úgy, hogy a kakas ütése csak a biztosítékot éri anélkül, hogy az ütőszeghez hozzáférkezhetnék.

Különös tulajdonsága és érdekessége még a kézibiztosíték működésének, hogy a függőlegesre történt elfordítás után a felhúzott kakast is rögtön feszteleníti azáltal, hogy a kakas nyugalmi állapotba esapódik le anélkül, hogy a fesztelenítésre külön gondot kellene fordítanunk. A léeresztett kakas pedig a legtökéletesebb biztosítás.

Ha a kézibiztosítót már a pisztoly megtöltése előtt beállítottuk, akkor a závarzat hátrahúzásánál a kakas egyáltalán nem húzódik fel és nem feszül meg, hanem a závarzat mozgását sűnán követve ismét nyugalmi állapotba helyezkedik el. Ezzel a pisztoly megtöltése is sokkal biztonságosabbá vált, s nem kell félnünk a töltésközben való elsüléstől. A kézibiztosító állásából mindig könnyen megítélhetjük a fegyverünk állapotát, mert az alatta lévő piros pont a fegyvernek kiadatlan, vagyis „lövésre kész” állapotát már megszűröl is jelzi.

4. *8 töltény befogadása:* A Walther-pisztoly tölténytárában a normálisnál eggyel több, azaz 8 élestöltény helyezhető el. A többi pisztolyokkal összehasonlítva itt ugyanazon idő alatt eggyel több lövést adhatunk le. A lőszerkészletünk eggyel megszaporodott.

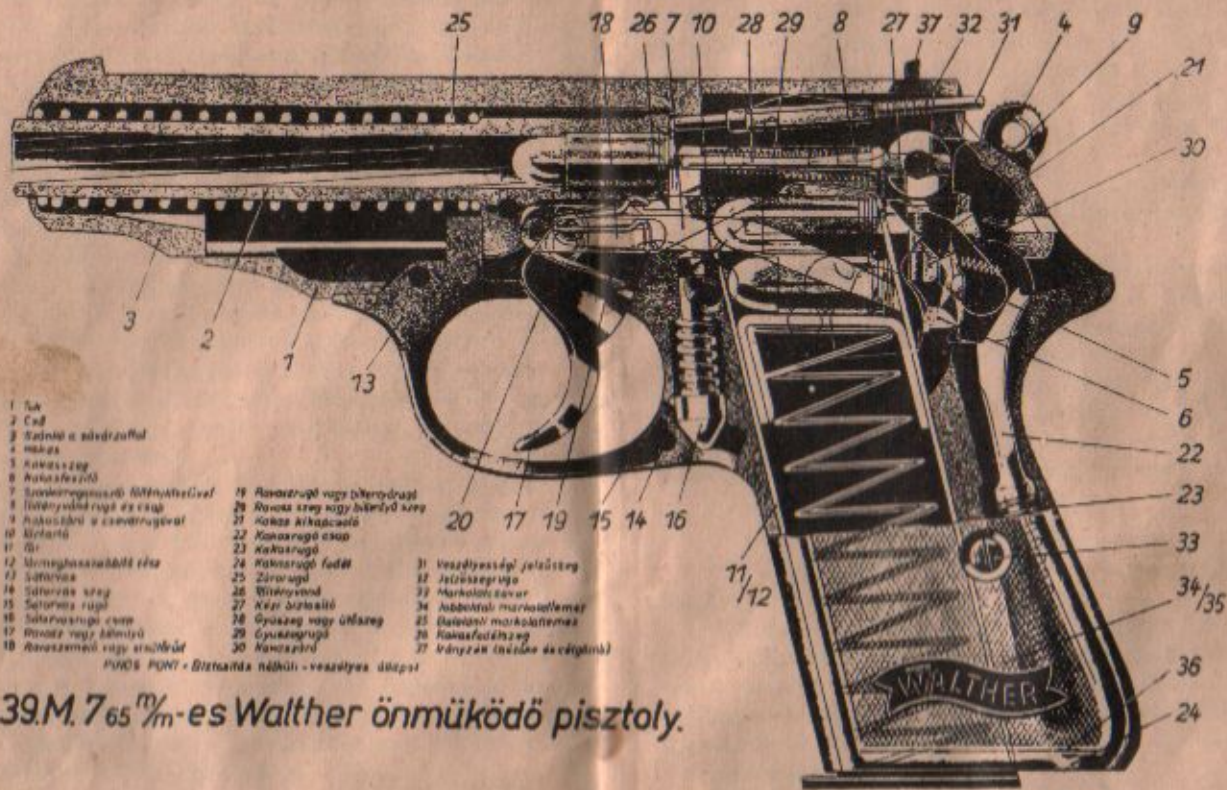
5. *Ürességet jelző berendezés:* Az utolsó lövés után a závarzat magától nyitva marad és a cső-

szánkó hátul kitémaszkodik. Ennek az az előnye, hogy ezzel határozott figyelmeztetésben részesülünk atekintetben, hogy az tuolsó töltényünk is elfogyott és ha tovább kívánunk löni, úgy előbb gondoskodnunk kell a tár megtöltéséről. A szánkó a tár kivétele után is hátul marad, aminek az az előnye, hogy az újratöltés gyorsabban vihető keresztül. A závarzat ugyanis nyitva marad és így a töltéshez nem kell azt ismét hátrarántani, hanem csak gyöngén megérinteni, miáltal a závarzat a helyére szalad és pisztolyunk ismét töltődik.

6. *Tölténytár kivétele:* A tölténytár kezelése sokkal egyszerűbb és gyorsabb azáltal, hogy a sátorvas melletti gombra gyakorolt gyöngé nyomás után a tölténytár a markolatból valósággal kiugrik s így a hosszadalmas kiakasztással és kihúzóztatással nem kell időt pocsékolnunk. A pisztoly-nak friss tölténnyel való utántöltése így sokkal gyorsabban történik.

7. *A véletlen elsülés:* A pisztoly sokkal biztonságosabb, mint az eddig ismért pisztolyok, mert az ütésektől, vagy földreecjtésből kifolyólag véletlen elsülés itt nem következhetik be. Elsősorban is azért, mert a eső a pisztolyban teljesen szilárdan van beépítve, miáltal a esövet érő ütés vagy nyomás itt nem hat és nem adódik át a kakasra és közvetve a töltényre. A kakast érő ütéseknek pedig a kézibiztosító csapszege, az ú. n. fordulóbiztosíték, másrésről pedig a kakaszárónak a kakasra való komoly támaszkodása áll ellen.

8. *Jobb célzási lehetőség:* áll fenn annak folytán, hogy a pisztoly tetején lévő esősin, valamint a célgömb finom rovátkázása mellett az irányzóberendezés olyan eltérő színű háttérbe került, amelyben azok egymástól erősen elválnak és megkülönböztethetők. Az irányzóberendezés két készüléke, a nézőke és a célgömb helyes elrendezése,

1. Tá	18. Rendszeres vagy átlószerű	31. Veszélyességi jelölés
2. Cső	19. Rendszeres vagy átlószerű csap	32. Jelezőszeg
3. Kétféle a sédvárfal	20. Kétféle kikapcsoló	33. Markolatcsavar
4. Műve	21. Kétféle kikapcsoló	34. Állóhelyi markolatlemez
5. Kétféle	22. Kétféle csap	35. Belső markolatlemez
6. Kétféle	23. Kétféle csap	36. Kétféle csap
7. Kétféle	24. Kétféle csap	37. Kétféle csap
8. Kétféle	25. Zárócsap	38. Kétféle csap
9. Kétféle	26. Kétféle csap	39. Kétféle csap
10. Kétféle	27. Kétféle csap	40. Kétféle csap
11. Kétféle	28. Kétféle csap	41. Kétféle csap
12. Kétféle	29. Kétféle csap	42. Kétféle csap
13. Kétféle	30. Kétféle csap	43. Kétféle csap
14. Kétféle	31. Kétféle csap	44. Kétféle csap
15. Kétféle	32. Kétféle csap	45. Kétféle csap
16. Kétféle	33. Kétféle csap	46. Kétféle csap
17. Kétféle	34. Kétféle csap	47. Kétféle csap
18. Kétféle	35. Kétféle csap	48. Kétféle csap
19. Kétféle	36. Kétféle csap	49. Kétféle csap
20. Kétféle	37. Kétféle csap	50. Kétféle csap
21. Kétféle	38. Kétféle csap	51. Kétféle csap
22. Kétféle	39. Kétféle csap	52. Kétféle csap
23. Kétféle	40. Kétféle csap	53. Kétféle csap
24. Kétféle	41. Kétféle csap	54. Kétféle csap
25. Kétféle	42. Kétféle csap	55. Kétféle csap
26. Kétféle	43. Kétféle csap	56. Kétféle csap
27. Kétféle	44. Kétféle csap	57. Kétféle csap
28. Kétféle	45. Kétféle csap	58. Kétféle csap
29. Kétféle	46. Kétféle csap	59. Kétféle csap
30. Kétféle	47. Kétféle csap	60. Kétféle csap

PPKS PPKS - Biztonság nélküli - veszélyes dörp

39.M. 7.65^m-es Walther önműködő pisztoly.

a célbalövésnél pontosabb irányzásra és találatra ad lehetőséget azáltal, hogy a nézőkének újszerű kerekalakú kivágásában a négyszögalakú célgömb hamar kiválik és igen könnyen megtalálható. Ez különösképpen a gyors és kapásból való lövésnél jelent nagy előnyt, mert az irányzékra való egyetlen rápillantás is elégséges ahhoz, hogy az irányvonalat hosszas keresgélés nélkül is gyorsan megláthassuk és ezzel célozzunk.

9. *Igen jó megmarkolást* és kézben tartást nyújt a pisztoly markolatnak hajlított vonala és recézett gömbölyű felülete.

10. *Szétcsedése* a pisztolynak a tisztogatás és karbantartása céljából igen egyszerű. Ugyanis mindennemű segédeszköz vagy szerszám nélkül a sátorvas lehúzása és kitámasztása után a csőszán hátrahúzott helyzetben könnyen leemelhető és ezzel összes részeihez hozzáférhetünk és azokat könnyen megtisztíthatjuk. Ugyancsak egy mozdulattal a pisztoly ugyanúgy össze is rakható.

Vezényszavak

A Walther-pisztoly kezeléséhez, töltéséhez, ürítéséhez és a lövészetéhez:

Tölteni! Az eddigi megszokott végrehajtás teljesen változatlan marad. A rendőr mindkét kezével a pisztolytáskához kap, a táskát kinyitja, a balkéz a fedelet kitámasztja, a jobbkez pedig a nadrágvarratra visszatér. A lábak „vigyáz” állásban maradnak.

Tölts! Jobb kezével a pisztolytáskába nyúl, s a pisztolyt olyan módon veszi ki és nyújtja előre, hogy a pisztoly a kézben függőlegesen és egyenesen álljon, miközben jobb kéz hüvelykujjával a kézibiztosíték karjához nyúl és azt felülről lefelé tolvá a pisztolyt elzárja. Most a bal kezével a derekszij mellől a megtöltött tárat kivesszi és a pisz-

tolyhoz közeledik. A pisztolyt jobbra elfordítva a tölténytárat a markolatba betolja, majd a pisztolyt újból egyenesre állítva, bal kézzel a závarzatot megrántja és hirtelen elengedi. Ennek megtörténte után a kézibiztosítót a jobb kéz hüvelyknjjával ismét alulról felfelé visszatolja, hogy a piros gomb láthatóvá váljék és ezzel a pisztolyt „lövésre kész” állapotba helyezte.

A lábmozdulat: fél bal fordulat mellett a bal lábát jól hátrahelyezi.

Tüzelni! Egyes tűz! A rendőr anélkül, hogy a kakashoz hozzányúlni és azt felhúzná, csupán a rávasznak egyenletes megnyomásával süti el a pisztolyát és a tüzelést mindaddig folytatja, amíg a závarzat nyitva nem marad és a pisztolynak az üres állapotát jelzi.

Tüzet szüntess! A pisztolyt előbbeni állapotban hagyja és csak a kézibiztosító karját „elzárva” állapotba állítja be, úgy, hogy a piros gombot eltakarja. A pisztolyt mélyebb állásra eresztí le.

Pisztolyt vizsgára! A kézibiztosítót elzárva anélkül, hogy a pisztolyhoz hozzányúlna, kissé balra elfordítva a csövét lesüllyeszti és megvárja azt, míg az előljáró megszemléli a fegyverét, majd ismét egyenesre állítja.

Pisztolyt rejt! A balkéz tenyerét a pisztoly markolata alá helyezi, majd a jobbkez hüvelyknjjával a tölténytártartó gombját megnyomja, a tár a balkéz tenyerébe esik. Ezt a *derékszij mögé* helyezve, balkézvel a nyitott závarzatot kissé meghúzza, mire a csőszánkó előreugrik és a závarzat becsukódik. Ezután a tölténytárat visszahelyezi a markolatba és a kézibiztosítót „lövésre kész” állapotba helyezi vissza, majd pedig ily módon a pisztolyt a táskába visszahelyezi.

Lábmozdulat: „vigyázz” állásba helyezkedik vissza.

35. mintájú ismétlőpuska.

I. FEJEZET.

LEÍRÁS.

I. ÁLTALÁNOS LEÍRÁS.

A 35. M. puská az ismétlőpuska Mauser-rendszerű forgódugattyús, középagytáras rendszeréhez tartozik 5 töltényes tárral.

A cső barázdázott.

Írányzéka: íves csapóirányzék. Az alapirányzék állás 100 m-es.

Zárja: forgódugattyús. Nyitása és zárása 2—2 ütemmel történik. Reteszelése kettős: zárószemölcs és fogantyúgomb.

Az ütőrugó a zár előretolása közben feszül meg.

Farészke: 3 darabból áll. A tusa cserélhető és a puská alsó- és felsőágy nélkül is működik.

2. RÉSZLETES LEÍRÁS.

F ű r é s z e k.

1. A cső.
2. Az irányzék.
3. A zár.
4. A tok a szekrénnel és a tusaösszekötővel.
5. A farészke.
6. A foglalványok.
7. A tartozékok és a szerelékek.

1. A cső a ráforrasztott- és egyéb részekkel.

A cső furatában megkülönböztetjük a síma töltényürt és a barázdázott részt. A töltényür símafalú, a barázdázott részben 4 barázda van. Feladatuk a lövedék vezetése.

A csővön hátul a tok felsavarására csavarmentek vannak, a csővég jobb- és baloldala pedig a hüvelyvonó, illetve a kivető befogadására ki van marva.

A csőtorkolat felé haladva az *irányzéktalp-* és a *célgömbhüvelyrögzítőszeggel* a csőre erősítve, illetve a csőre ráforrasztva találjuk az *irányzéktalpat* és a *célgömbhüvelyt*.

Az *irányzéktalp* két oldalának felső része ívalakú. Ezen íves részhez az irányzéktoló támaszkodik és a nézőkének a szükséges magasságot megadja. Az oldalfalak elől az irányzékesapó és az irányzékesapó-biztosítószeg befogadására megfelelő fészkekkel, illetve furatokkal rendelkeznek.

A *célgömbhüvely* vékonyfalú gyűrű. Helyét felhúzáskor egy a cső anyagából kiképzett lapos ék biztosítja. A *célgömbhüvelyen* fent a *célgömbtőke*, lent pedig a szurony felerősítésére szolgáló ütőszó látható.

A *célgömbtőke* lecskefark alakú hornyába a *célgömb* van beütve.

A *célgömbhüvelyen* nyer megerősítést a *célgömbvédő*. Ez edzett, nyitott gyűrűalakú acéllemez; félkör alakú fülei a *célgömbvédő* szétfeszítésével a *célgömbhüvely* megfelelő fészkeibe illeszthetők.

2. Az irányzék.

Az irányzék a már ismertetett *irányzéktalpon* áll.

További alkatrészek:

Az *irányzékrúgó*: az irányzéktalp oldalfalai közé karomszerűen beakasztható, lapos lemezrúgó. Mellső levékonyított vége az irányzékesapóhoz támaszkodik és azt minden állásban rögzíti.

Az *irányzékesapó*: elülső végének tengelyszerű kiképzése van. E tengely segítségével forgathatóan behelyezhető az irányzéktalpbba. Felső lapja a középen levő hosszhoronytól jobbra-balra fényes. Baloldalon 100 m-nek megfelelő 1, jobboldalon pedig a páros számú 100-asoknak megfelelően 2, 4, 6, stb. számjegyeket látunk. Az irányzékesapó baloldala fogazott. Hátsó vége fejben végződik. Ennek felső éle az irányél, amelytől kiindulólág a nézőke van belemarva.

Az irányzékesapónak véletlen lenyomásából származó kiesését az *irányzékesapó-biztosítószeg* akadályozza meg.

Az *irányzéktoló*. Keresztirányban az irányzékesapóra való rátolthatás végett, hosszirányban pedig az irányzéknymó számára át van törve. Irányzékállításnál az irányzéktoló felső leélezett széleit kell a kívánt osztóvonásra állítani.

Az *irányzéknymó*. Az irányzéktoló hosszirányú áttörétében van mozgathatóan beszerelve. Segítségével az irányzéktolót az irányzékesapó beszártásain rögzíthetjük. Jobboldali végén az irányzéknymógomb befogadására furat van, baloldali vége pedig fogszerű nyúlvánnyá van kiképezve. E fog az irányzékesapó rovátkáiba mélyedhet.

Az *irányzéknymógomb*. Recézett fejű szegecs. Ha balra benyomjuk, az irányzéktoló fogszerű nyúlványa az irányzékesapó rovátkáiból kiemelkedik és az irányzék állítható.

Az *irányzéknymórúgó*. Kis tekeresrúgó. Az irányzéktoló fészkében az irányzéknymógomb

alatt nyer elhelyezést. A szabadon hagyott irányzékotól jobbfelé nyomja, úgy, hogy az irányzékcsapó rovátkáiba nyomódik.

3. A zár.

Részei:

A *fogantyúrész*. Tulajdonképpen átfúrt henger. Elöl két zárószemőles, felül hosszirányú vezetőléc látható; ez utóbbi gombos fogantyúban végződik. Alul keskeny vájata van: ebbe a biztosítócsap lép be, ha a zárat elsütés után hátrahúzzuk. Elsütéskor a biztosítócsap a jobboldalon a fogantyúrész végén lévő kis furatba mélyed. Lent, a zárószemőlesök mögötti másik kis furat légnyílás. Rendeltetése a légtelenedés megakadályozása. A fogantyúrész hátsó részén látható bemélyedések közül a leghosszabb a zárócsapó nyugasza, a másik kettő az ütőszegfej-felhúzó nyúlványának a helye.

A fogantyúrész belsejében az ütőszeg, az ütőrügő és a zárófej nyer elhelyezést.

Az *ütőszeg* hátsó része oldalt lapított és csavarmentekkel van ellátva. Elöl levő vastagítványából vékonyabb szár, majd a gyűszeg emelkedik ki.

Az *ütőrügő* az ütőszegot veszi körül. Elöl ennek vastagítványára, hátul pedig a fogantyúrész vastagabb falára támaszkodik.

A *zárfej* a fogantyúrészt elöl lezárja. Alakja hengerhez hasonló, zárórész azonban a fogantyúrész átmérőjével azonos. Az ütőszeg számára középen át van fúrva. Vékonyabb részén szemőles van; a zárfejnek a fogantyúrészben történő elforgatásánál e szemőles a fogantyúrész belsejében levő keresztthoronyban elmozdul és ezáltal biztosítja a fogantyúrész és a zárfej összeköttetését.

Jobb oldalára a *hüvelyronó* van beszerelve a *hüvelyronórügővel*, baloldalon a kivetőcsavarral mozgathatóan felerősített *kivetőt* találjuk.

Az *ütőszegfej*. Az ütőszegnek csavarmentekkel ellátott végére tolható. Alul az elsütőnyugasz van, oldalt a felhúzónyúlvány, fent pedig a zárócsapó és a zárócsapórügő számára egy teknőalakú nyúlvány.

A *zárócsapó*. Tulajdonképpen szárnyasszeg. A szár keresztmetszete kb. középtől az elejéig holdalakú.

A *zárócsapórügő* tekeresrugó, egyik végével az ütőszegfejhez, másik végével a zárócsapóhoz támaszkodik.

Az *ütőszeganyacsavar* az ütőszegre csavarható. Rácsavarás után az ütőszegfej az ütőszeggel állandó összeköttetésbe kerül. Recézett és felfelé kanyarított fogantyújának segítségével az ütőrügő megfeszíthető, illetve ha nincs szükségünk felhúzott állapotra, feszíteníthető. Elülső lapjának felső része teknőalakúra ki van mélyítve s ebben forog a zárócsapó vége.

4. A tok működő alkatrészeivel, a szekrényvel és a tusaösszekötővel.

A *toknak* elöl bent csavarmentei vannak. Ezekkel a csőre csavarható. A csavarmentek mögött és azok közelében a tokon a zárószemőlesök befogadására fent és lent egy-egy keresztthorony látható. Ezek jobbra és balra a fogantyúrész vezetésére szolgáló hosszhoronyokba mennek át.

A tok elő részén alul 3 toldat van. A legelső a toknak az ágyban való pontos fekvését biztosítja, a középső csavaranya módjára ki van metszve és a szekrényelőcsavar számára szolgál, míg az utolsó az adogatócsap, az adogatórügő, valamint

az adogatószegeg befogadására való és a tölténymedence előlő falát képezi.

A toknak felülről lefelé áttört középrésze a tölténymedencét alkotja; ennek határoló lapjai a töltények és a tár vezetésére megfelelően vannak alakítva s a medence hátfala ezenfelül a tártartó számára ki van nyitva.

A tok hátsó része — a tokfark — az ütőszegefej és a fogantyúrész vezetésére ezek alakjának megfelelően van kiképezve. A tokfark 3 nyílása közül az első a biztosítócsap, a második az elesattantó fejének átengedésére, míg a harmadik a szekrényhátsócsavar becsavarására szolgál. Ez utóbbi nyílás előtt lent keresztirányú vájat van; ebbe a tusaösszekötő megfelelő pereme illeszkedik. A tokfark oldalán a határolószegeg számára két fülees, a határoló fejének behatolására pedig áttörtet van. Egy-egy lyuk látható még az elesattantószegeg és a tártartószegeg számára.

A tokba, illetve a tokra rá van szerelve; az adogatóberendezés, a tártartó, az elesattantóberendezés, a határoló és a szekrény.

Az adogatóberendezés részei: az adogatósap, az adogatórúgó, az adogatóemelő, az adogatószegeg, az adogatólemezzúgó, az adogatólemezzúgóhévelty, az adogatólemezsavar és az adogatólemez.

Ezek a tölténymedence előfalába, illetve magába a tölténymedencébe vannak rúgózóan beszerelve.

A tártartó a tölténymedence hátfalában kétkarú emelő módjára nyer elhelyezést. A tártartószegeg körül a szekrénykengyelbe nyúló recézett végének benyomásával forgatható. Rúgózó működését a tártartószegeg felett a tártartó és a tölténymedence fala közé behelyezett tártartórúgó biztosítja.

Az elesattantóberendezést a billentyű, a bil-

lentyűszegeg, az elesattantószegeg, a biztosítócsap és az elesattantórúgó alkotja. Ezek a tokfark alatt vannak a tokhoz szerelve, rúgózásukat az elesattantórúgó biztosítja.

A határoló kétkarú emelő módjára a határolószegeggel van a tokhoz erősítve. Az elején levő fogat a határolórúgó a tokba nyomja.

A szekrény 3 részből áll és pedig a szekrény-előreszéből, a szekrényközéprészből és a szekrénykengyelből. Az összeerősítés előtt 3 szekrénysegeccsel, hátul a szekrényközéprész saját anyagából kiképzett szegeccsel történik. A tokhoz a szekrényelőcsavar, illetve a szekrényhátsócsavar segítségével erősítjük.

A szekrény rendeltetése a tusa és alsóágy összekötése, a tár vezetése és az adogatószerkezet óvása.

A tusaösszekötő a tusanyaknak megfelelően kidolgozott, tárcsaalakú alkatrész. Két oldalt, a tusa és az alsóágy nyúlványai számára át van törve. A baloldalán lévő fecskofarkalakú horonyba, az alsóoldalszijkengyelt tolják be. Felül a tokfarkhoz, alul a szekrényhez csatlakozik. Lent és fent ennek megfelelően van kialakítva; az ugyanitt látható karmok a tok, illetve a szekrény megfelelő vájatóba illeszkednek. Hátlapjából a tusába nyúló hengeres nyúlvány emelkedik ki; ebben a tusacsavar becsavarására csavarmenetes furat van. A tusacsavar alá a tusacsavaratét kerül.

A tusaösszekötő összefoglalja a szekrényt, a tokot, az alsóagyat és a tusát egymással.

5. A farészek.

Ide tartozik az alsóágy, a tusa és a felsőágy. Mindhárom diófából készül.

Az alsóagyban fekszik a cső; felszínének

mindkét oldalán egy-egy teknőalakú véset — a két ágyvájat — van. Hátsó része a tok alakjának megfelelően át van törve, az áttöret elején pedig a szekrényelöcsavar részére át van fúrva.

A tusa összekötő útján az alsóágyhoz csatlakozik. Alján a kéz számára megfelelő támaszték látható. Belül a tusaösszekötő, hátul a tusaborító számára ki van vésvé.

A felsőágy a csövet a felső karikától az irányzékig befedi, ahol az irányzékaltal félkör alakú hornyába nyúlik. Az alsó- és felsőágy két-két vállal rendelkezik; ezekhez az alsó- és a felsőkarika támaszkodik.

A eső csak a felső karika és a töltényür alatt érintkezik az alsó- és felsőágygal.

6. Foglaltványok.

A foglaltványok a csőnek az alsó- és felsőágygal való összekapcsolására, a puskaszíj felerősítésére és a tusa megvédésére szolgálnak.

Íde tartozik:

A felsőkarika a felsőkarikabetéttel, a tuskével és a felerősítésre szolgáló felsőkarikacsavarral.

Az alsókarika az összekötőhüvellyel, a felsőszíjkengyellel, a felsőoldalszíjkengyellel és a felsőszíjkengyelszeggel. Felerősítése az alsóágyra az alsókarikacsavarral történik.

A felső- és alsókarika a csőnek az alsó- és felsőágygal való összekapcsolására, a túska, a szurony, a szíjkengyelek és a szíj felerősítésére szolgálnak.

A füles sín az alsószíjkengyellel és az alsószíjkengyelszeggel. Felesavarása két drb szíjkengyelsavarral történik.

A tusaborító a felerősítésre szolgáló két drb tusaborítócsavarral. A tusa talpának megvédésére szolgál.

7. A tartozékok és a szerelékek.

a) A szurony a hüvellyel.

A szurony részei: a penge, a védvas, a nyomó, a nyomórúgó, a fogantyúhátróló, a fogantyúanyacsavar, az összeszerelésre szolgáló védvaszeg és a fogantyúhátrólószeg.

Bojtkengyeles szuronynál a védvasat kamóval készítik, a fogantyúanyacsavar pedig bojtkengyeles. A bojtkengyel felerősítésére a bojtkengyelcsavar szolgál.

A szuronyhüvely részei: a hüvely, a hüvelygomb, a hüvelytartókamó, a hüvelyrúgó, a hüvelyszíjkarika és a két darab hüvelyrúgószegecs.

b) A puska- (karabély-) szíj.

A puska (karabély) hordására szolgál.

A puskaszíjat az alsó-szíjkengyelhez csukorral, a felső-szíjkengyelhez csattal erősítjük.

A karabélyszíj felerősítésére lent is fent is 1-1 gomb, az alsó-, ill. felsőgomb szolgál. Hosszúságát kamószerűen kiképzett, nem mozgó tövissel felszerelt csattal, ú. n. karabélyszíjcsattal változtathatjuk.

c) A szerelékek és a tisztítószerek.

A puska tisztítására, karbantartására, szétzedésére és összeszerelésére szolgálnak.

Szerelékek: a törőbot (30 puska után 1 drb békehasználatra), a tisztítószínór a vezetőhüvellyel, a két részből álló tisztítóvessző (a két utóbbit háborús használatra) és a csavarhúzó.

A csavarhúzó a kisebb csavarok és a tusacsavar kiesavarására szolgálnak, csak fegyvermester használhatja.

Tisztítószerek: Fehér rongy, finom kenderkóc, fegyverolaj, fegyverkenőcs, cységes olaj, lenolaj, kőolaj és fadarabkák.

A fegyverolaj használatkor hígítva (1/10 rész olaj, 9/10 rész víz) a csőfurat és a löporgázok által érintett egyéb felületek tisztítására, a fegyverkenőcs a cső és a tiszta fémrészek leheletszerű bezsírozására, az egységes olaj a súrlódó felületek kenésére, a lenolaj a farészek bekenésére (ítatására), a kőolaj a megkeményedett piszok feloldására és a rozsdaképződés ki-mosására szolgál.

A fadarabkákat a rendőr maga készíti magának.

3. A LŐSZER.

1. A 8 mm 31 M. élestöltény.

A 8 mm 31 M. *élestöltény* a 35 M. puska éles löszere.

Részei:

A 8 mm 31 M. *töltényhüvely*. Palackszerű alakja van, sárgaréz-ből készül. Felső részében a töltényhüvely-köpenyben van a lőpor és a lövedék, alsó részében, a töltényhüvely-fenékben a csappantyúfészek, a két gyújtónyílás és az álló; a töltényhüvely-fenék a hüvelyvonó számára peremes.

A hüvelyfenéken felül a gyártó cég jele alul a gyártási év van beütve.

A 31 M. *csappantyú*. A csappantyúesésében és a gyúelegyből áll. A lőpor meggyújtására szolgál.

A gyúelegy staniollemezzel van fedve.

A *lőpor*, 0,35/2 mm 32 M. táresás, röviden „Toldi”, vagy 0,6/2 mm 35 M. esőves, röviden „Kinizsi”-lőpor.

A lőpor szolgáltatja a lövedék kiröpítéséhez szükséges hajtóerőt.

A 8 mm 31 M. *lövedék*. Ólommagból és tombakkal bevont acélköpenyből áll. Gömbfelülettel tom-pított karesú csúcsa van; a hüvelyhez való rögzítésre szolgáló horony alatt a vezetett rész és ez alatt a szívóhatás csökkentése céljából enyhén kúpos fenékrész van. A köpenynek az ólom-magon túl érő alsó része kereken be van pere-mezve és az ólommagba süllyesztve.

A töltényhüvelyben a töltényhüvely felső szé-lének beperemezése rögzíti a lövedéket.

2. A 8 mm 31. M. puska *vaktöltényt* békegya-korlatokon löjük.

Részei:

A 8 mm 31 M. *töltényhüvely*. Másodrendű vagy újított hüvely, a fenéken pontozással van meg-jelölve.

A 31 M. *csappantyú*.

A lőpor, 0,15/1, 3 mm 37 p. M. táresalőpor. Színe: pirosas.

A puska gyakorlólőpor lobbanyékonyabb, mint az élestöltény lőpora. Ezért a vaktöltény lőporával éleslövedéket kilőni nem szabad.

A *fojtás*: savmentes, nemezfojtás.

A *papírlövedék*. Anyaga különleges, többre-tegű papír. A rétegezés folytán kilövés után súly-talan részekre megy szét. Ennek ellenére a biz-tonsági távolságon belül élő szervezetten halálos sebet ejtethet.

Színe piros.

Négy helyen, a hüvely behúzásával van a töltényhüvelyben rögzítve.

3. A 36 M. fadugós vaktöltény.

A 36 M. *fadugós vaktöltény* békében a 36 M. jelzőtöltény kilövésére szolgál.

Lövedékének anyaga: bükkfa.

A töltény szerelése olyan, mint az éleslőszeré, azonban több lőpor van benne.

4. A fadugós oktatótöltény.

A töltés, fűtés és elesattantás begyakorlásához a csappantyú és lőpor nélküli *fadugós oktatótöltényt* használjuk.

A csappantyú helyére gumi van besajtolva, hogy a zár alkatrészeit az elesattantó gyakorlatoznál lehetőleg kiméljük.

II. FEJEZET.

4. MÁLHÁZÁS.

A lőszer esomagolása.

1. Az élestöltény esomagoló eszközei, esomagolása és szállítása.

A 90 M. *tölténytár*. Acéllemezből sajtolt, elől és két végén nyitott szekrényke. Végein a töltények kiesését a megfelelően hajlított oldalfalak — az ajkak — gátolják meg. Merevítő bordák teszik feszessé.

Hátlapján az orr van.

Az oldallapok egymás felé rúgódnak és merevítő bordákkal szegélyezett kivágással rendelkeznek. Az oldallapokba hátsó hosszszélük közelében és folytatólag a felső ajakszél alatt is vezetőhorony van besajtolva. Ez vezeti a töltényeket, amikor azokat az adogatóberendezés emeli, illetve a zár előretolja.

A *tárdoz*o. Jóminőségű, 0,7 mm vastag kartonpapírból készül. Egy fal két egyenlő részre osztja.

A tölténytárak könnyebb megfoghatása végett a tárdoz o oldalfalai és középfalai ki van vágva.

A tölténytárakat lövedékkel lefelé helyezzük a tárdoz o zba. A teli tárdoz o z felső nyílását két soros fedőlap zárja el, mely fehér színű papírszalaggal van leragasztva.

A tárdoz o z on címirat van; pl.?

8 mm-es 31. M.
élestöltény.

A 31 M. töltényrakasz. 100 drb. tárdoboz, azaz 1000 drb. élestöltény befogadására, fenyőfából készült láda.

Jelzései:

a rakaszfedél közepén a töltény megnevezése; alsó jobboldalán (feketével) a rakasz sorszáma és gyártási éve, alsó baloldalán (pirossal) a löporozat megjelölése látható; a rakasz jobboldali végén a bal felső sarokba a csomagolást ellenőrző címke van; például:

1000 drb.
8 mm 31 M. ELESTÖLTÉNY
1938. XI.

$\frac{4}{S_{Pp} 36}$ A 1084/1936.

Öt darab élestöltényt 1 drb. 90 M. tölténytárba, két darab tárat 1 drb tárdobozba és száz darab tárdobozt 1 drb 31. M. töltényrakaszba csomagolunk.

III. FEJEZET.

5. A MŰKÖDÉS.

1. A zárócsapó működése.

A zárócsapó 180 fok alatt forgatható.

Jobboldali állásánál szárának domború része a fogantyúrész horonyába fordul, eleje a fogantyúrészhez, vége pedig az ütőszeganyaesavarhoz támaszkodik. A zárócsapó ilyen állásánál a fogantyúrész nem forgatható, a puska nem süthető el és a gyúszeg nem áll ki a zárfejből, mert a zárócsapó az ütőszeganyaesavart és emélfogva az ütőszeget is a fogantyúrészhez képest hátranyomja.

Baloldali állásnál a zárócsapó szárának homorú része fordul a fogantyúrész fölé; a fogantyúrész az egyébként határolt mértékben forgatható, a puska megfeszített ütőrügőnél elsüthető és az ütőszeg előrecsapódásánál a gyúszeg a zárfejből kilöködik.

A zárócsapó állított helyzetében a zárócsapórügő kifelé irányuló hatására marad meg.

2. Működés nyitás közben.

A zár nyitása végett a zárócsapónak balra állítása után a gombos fogantyút felfelé fordítjuk, majd a zárat hátrahúzzuk.

A gombos fogantyúnak felfelé forgatásánál a fogantyúrész zárószemölései a tok kereszthoronyaiból kifordulnak és a hosszhoronyok irányába jutnak. Az ütőszegfej felhúzó nyúlványa a fogan-

lyűrész végén lévő kisebbik horonyba kerül. A horony és a felhúzó nyúlvány ütköző felülete megakadályozza azt, hogy a gombos fogantyú újra lefordítható legyen és így biztosítva van a fogantyúrész vezető-lécének az iránya.

A zárt a tok ferde felülete már a fogantyú forgása közben hátrafelé megindítja, így a töltényürben lévő hüvely már ekkor meglazul. A további hátramozgás közben a hüvelyvonó — amennyiben lövés utáni hátrahúzásról van szó — magával húzza az üres töltényhüvelyt, az ütőszegfej elsütő nyugasza az elesattantó felett átkattan, majd a kivető a határolónak ütközik. A kivető a hüvelyvonóhoz képest előre lökődik és a töltényhüvely jobbra kirepül.

3. Az adogatóberendezés működése.

Az adogatóberendezés üres tölténymedencénél az adogatórúgó és az adogatólemezzrúgó hatására olyan alakot vesz fel, hogy az adogatólemeze tett egyes töltény peremének felső része a zárfej elé nyúlik.

Ha tárral töltünk, akkor az adogatólemez és az adogatóemelő lenyomódik és összenyomja az előbbi két rúgót is. A tárnak elég mélyen történő lenyomása után a tártartó benyúló kamója a tár orra fölé kattan és a tárat nem engedi felfelé emelkedni. A tár legfelső tölténye oly magasan emelkedik, hogy pereme a zárfej alsó része előtt áll. Ha a tár töltényeit ismételtetéssel beadogatjuk, az üres tár alul kiesik.

4. Működés töltés közben.

Töltésnél az előre mozgó zár a felső töltényt maga előtt tolja, az ütőszegfej elsütő nyugasza az elesattantó fején fennakad és a továbbiakban az

ütőrúgó megfeszül; a gombos fogantyú lefelé forgatásakor a hüvelyvonó a töltény peremére rácsúszik, a zárőszemölcsök a tok kereszthoronyaiba fordulnak, az ütőszegfej felhúzó nyúlványa pedig a fogantyúrész mélyebb horonyával kerül szembe.

5. Működés elsütés közben.

Elsütésnél a billentyűnek a tokfark alá nyúló bütykei a tokfarkhoz támaszkodva a billentyűt forgásra kényszerítik. A billentyűnek az elesattantóval összekötött vége magával húzza az elesattantót. Így ez is kénytelen elfordulni. A biztosítócsap a fogantyúrész megfelelő furatába emelkedik, az elesattantórúgó összeszorul, majd az ütőszegfej elsütő nyugasza elesattantó gátlása alól felszabadul és az ütőszeg előre csap.

A billentyű hátrahúzása kezdetben könnyen lehetséges (érintkezésvétel), később aránylag nehezen.

A zárat lövés közben kinyílás ellen a zár két szemölcsén kívül a gombos fogantyú szárának a tokhoz való támaszkodása is biztosítja.

6. Feszítelenítés.

Ha elsütés közben hüvelykujjunkkal az ütőszeganyacsavart hátra tartjuk, feszíteleníthetünk. Viszont feszítelenített állapotból a zár kinyitása nélkül megfeszíthetjük az ütőrúgót, ha hüvelykujjunkkal az ütőszeganyacsavar recézett és felfelé kanyarított fogantyúját hátra húzzuk.

7. A határoló működése.

A határoló a kivető működtetésén kívül természetes állásban megakadályozza azt, hogy a zár a tokból teljesen kihúzható legyen, illetve, hogy a zárat, zárfej nélkül tegyük vissza a tokba.

A zár kivétele végett, amikor is a kivető a határolóba ütközik, a határoló recézett végét nyomjuk le. Ezáltal a határolónak a tokba nyúló foga a tokból kiemelődik és a zár teljesen kihúzható.

Ha a zárfej nincs helyére szerelve, akkor a zár visszacsatolása közben a határoló foga a fogantyúrész baloldali szemölcsébe akad és megakadályozza a zár további mozgását.

6. A SZURONY FELTÜZÉSE ÉS LEVÉTELE.

A szurony *feltüzése* végett a szuronyt balkezzel húzzuk a csőre úgy, hogy a tüske a fogantyú furatába, a védvas furata pedig a csővégre kerüljön. Ha a szurony nyomója a célgömb-hüvely ütközője mögé kattan, a szurony szilárdan a puskán marad.

A szurony *levétele* céljából balkezzel fogjuk meg a szurony fogantyúját, hüvelykujjal nyomjuk be a nyomó recézett végét és a szuronyt húzzuk le a csőről.

7. A PUSKA SZÉTESZEDÉSE ÉS ÖSSZERAKÁSA

1. Szétszedés a rendőrnek megengedett mértékig.

a) A zár kivétele.

A rendőrnek csak a zárat szabad a puskából tisztítás végett vagy egyéb okból *kivennie*.

E célból nyissa ki a zárat, majd amikor a zár a határolóba megakad, nyomja le a határoló recézett karját és a zárat teljesen húzza ki a tokból.

b) A zár szétszedése.

A rendőr a zárat bizonyos mértékig szét is szedheti.

Ennél bőszerűen a következő sorrendben járhat el:

A fogantyúrészt balkéznek négy ujjával fogja át úgy, hogy a gombos fogantyú a mutató és a középsőujj között legyen, a gomb előre, az ütőszeg-anyaesavart pedig jobbra nézzen.

Hüvelykujjával nyomja be a zárócsapot és jobbkezzével csavarja le az ütőszeg anyacsavart (forgassa az ütőszeganyaesavart maga felé), vegye ki a zárócsapot a zárócsapórúgóval együtt, húzza le az ütőszegről az ütőszegfejet.

Ezután balkezének mind az öt ujjával markolja át a fogantyúrészt, úgy, hogy a gombos fogantyú a kisujj és a gyűrűsujj közé essen, majd a zárat zárfejjel felfelé tartsa maga előtt.

Jobb kezének hüvelykujjával nyomja hátra a hüvelyvonót és a zárfejet hüvelykujjával forgassa úgy, hogy a kivető a fogantyúrész vezető-lécével egyirányba essék. Itt a zárófejre gyakorolt lefelé irányuló nyomással *akadályozza meg*, hogy a zárfej, ütőszeg és ütőrúgó *kipattanjon* a fogantyúrészből. (Ha a zárfej elforgatott helyzetben is a fogantyúrészben maradna, akkor ebben a helyzetben is nyomja hátra a hüvelyvonót).

A zárfejet az ütőszeggel és az ütőrúgóval együtt vegye ki a fogantyúrészből.

A fogantyúrészt tegye le és két kezének segítségével a zárfejet és az ütőrúgót húzza le az ütőszegről.

A rendőrnek a kivetőt és a hüvelyvonót a zárfejről leszerelnie nem szabad.

2. Szétszedés a fegyvermesternek megengedett mértékig.

a) *Általában.*

A fegyvermesterek további részekre is szétszedhetik a puskát, csupán a tokot nem csavarhatják le a csőről.

A puska ezen további szétszedése a következőképpen történhet:

b) A *hüvelyvonó* kiszérése végett a zár szétszedése után az ütőszeg gyűszegével a hüvelyvonórúgót nyomjuk le, a hüvelyvonót fészkéből kissé nyomjuk hátra és emeljük ki.

A *kivetőt* a kivetőcsavar kicsavarása után előre kitolhatjuk.

c) Az *alsó- és felsőkarika* leszerelése. A karikacsavarok kicsavarása után a karikákat fakalapáccsal az alsó- és felsőágyról üssük le. Ezután a *felsőágy* is leemelhető a puskáról.

d) Az *irányzék* leszerelése végett elsősorban az irányzékesapó biztosítószegét kell megfelelő vastagságú átverővel kiütöni. Ezután az irányzékesapót jobb kézzel markoljuk át, elülső, az irányzéktalpban fészkelő végét hüvelykujjunkkal nyomjuk le és az irányzékesapót hátrafelé az irányzéktalpból húzzuk ki. Az irányzékrúgó ezek után karomszerűen beakasztott helyzetéből kiemelhető.

e) A *szekrény* és a *cső* kiszérése. A tusát a tusaborítónál fogva támasszuk fel faalapra és először a szekrényelőcsavart, azután a szekrény-hátsócsavart esavarjuk ki. Utána a szekrényt húzzuk le óvatosan, a tusát a tusösszekötővel együtt akasszuk ki a tokfark alján lévő keresztirányú vájatból és távolítsuk el. Ezután a csövet az adogató- és elcsattantóberendezéssel együtt emeljük ki az alsóágyból.

f) Az *adogatóberendezés*, az *elcsattantóberendezés* és a *tártartó* kiszérése. Ha a rögzítőszegeket átverővel kiütögetjük, az alkatrészek kiszérülhetnek.

g) A *tusösszekötő* kiszérése. A tusaborítócsavarok kicsavarása után távolítsuk el a tusaborítót és a hosszúszáru csavarhúzóval esavarjuk ki a tusacsavart.

3. Összerakás.

a) *Általában.*

A zár összerakása és az összerakott zárnak a tokba való visszahelyezése általában fordított sorrendben történhet, mint a szétszedés, illetve a tokból való kivétel.

b) *A zár összerakása.*

A *zár összerakása* végett a rendőr az ütőszegre tolja rá a zárfejet és ez utóbbit végtegyé jobb tenyerébe, hogy mutató- és hüvelykujjával a tenyeréből kiálló ütőszegszárat fogja. Balkezelével az ütőszegre tolja fel az ütőrúgót és annak visszacsúszását ugyanesak a jobb kezének mutató- és hüvelykujjával akadályozza meg.

Ezután a fogantyúrészt fogja balkézbe.

A jobb kézben tartott ütőszeget tegye be a fogantyúrészbe. Ezután jobb kezének hüvelykujját tegye a zárfejre és a zárfejet forgassa úgy, hogy a kivető a fogantyúrész vezetőléccének irányába essen. Hüvelykujjának főleg a hüvelyvonóra gyakorolt nyomásával a zárfejet tolja be teljesen a fogantyúrészbe és a zárfejet forgassa az óramutató járásával egyező értelemben addig, míg a kivető a zárőszemölcsre kerül.

A fogantyúrészt most fordítsa meg balkezeiben.

Jobbkézrel az ütőszeget forgassa el úgy, hogy az ütőszeg végén levő lelapított oldal a fogantyúrész alján levő hosszúkás vájat irányába essen és az ütőszegfejet tolja az ütőszegre úgy, hogy a fogantyúrész és az ütőszegfej vezetőlécei egymás

folytatását képezzék. Jobb kézzel nyomja be a zárócsapót, majd a balkéz hüvelykujjával akadályozza meg a zárócsapó kiugrását. Jobbkézszel csavarja fel az ütőszeganyaesavart.

c) A zár visszahelyezése.

Ha a zár visszahelyezése előtt a kivető a baloldali szemölcsön áll s a fogantyúrész és ütőszegfej vezetőlécei egymás folytatását képezik, a zár a tokba betolható.

A zár beesukása végett a zárat toljuk előre és a fogantyút fordítsuk jobbra.

3. LÖVÉSNÉL A PUSKA VAGY A LŐSZER HIÁNYOSSÁGAI ÉS RONGÁLTSÁGAI KÖVETKEZTÉBEN ELŐFORDULÓ AKADÁLYOK.

1. Akadályok a töltésnél.

A tölténytárt csak nehezen, esetleg egyáltalán nem lehet a tölténymedencébe nyomni, ha a tölténymedencébe homok vagy sár került, ha a tölténymedence falai behorpadtak, vagy ha a tárat rosszul töltötték meg.

Ha a tölténymedencébe homok vagy sár hatolt be, akkor tenyerünkkel a tokra ütve, a homokot, sárat meglazítjuk, majd a tokból kirázzuk, illetve kipiszkáljuk.

Ha a tölténymedence falai horpadtak, a puska csak egyes töltéssel használható. Javítás végett a fegyvermesternek kell átadni.

Hibás tározásnál tározzuk újból, vagy töltjük új tárral.

Ha a tártartó kamója nem ér a tölténytár orra fölé, akkor a tölténymedencéből a tár visszalökődik. A puska csak egyes töltéssel tölthető. Az akadály elhárítása a fegyvermesterre tartozik.

2. Akadályok az adagolásnál és a töltény előretolásánál.

Ha az előszekrényesavar kellően nincs meghúzva, a lövedékek a tölténymedence elülső falába akadhatnak. Ekkor az adogatóberendezés azokat felemelni nem tudja.

Gyenge, rugalmasságát veszített, vagy törött adogatórúgó, illetve adogatólemezrúgó esetén az utolsó töltény esetleg már nem emelkedik fel annyira, hogy azt a zár maga előtt tolhatná. A puskát adjuk át fegyvermesternek.

Ugyancsak elmarad az utolsó töltény adagolása olyan táraknál, melyeknek oldallapjai ívesen összehajlanak. Az ilyen tár alsó része ugyanis, amikor a tárban már csak egy töltény van, a szekrény vezetőkéből kiugrik, a tár a tártartó kamója alól felszabadul és a tár a szekrény szűkebb részén megszorul. Ezáltal az ötödik töltény felbilien és így azt a zár kimozdítja ugyan, de betolni nem tudja.

Elhárítása oly módon történhetik, hogy a töltényt a tárban visszahúzzuk eredeti helyére; a nyomás által a tár is visszakapcsolódik a tártartóhoz. Ha ezután a tártartónak a kengyelbe nyúló recézett végét benyomjuk, a tárat a tölténnyel együtt a puskából felfelé kiemelhetjük. A töltényt mint egyes töltényt löjjük ki.

Torzult, behorpadt táruk is akadályozhatják az adagolást.

Ezért a használatban csakis a kifogástalan tárukra kell tárnunk.

Csak nehezen, vagy egyáltalán nem lehet a zárt betolni, ha a töltényür vagy a töltényhüvelyek nagyon bemoeskolódtak, ha a töltényürben leszákadott lövedék- vagy hüvelymaradványok vannak, vagy ha a töltényhüvelyek torzultak.

A töltényürt ki kell tisztítani, illetve a torzult hüvelyű töltényeket ki kell eserélni.

Rátöltés. A töltény előretolásánál szerencsétlen kimenetelű akadály keletkezhetik, ha a zárral előretöltött töltény a töltényürben már bent lévő töltényre töltődik. A második töltény hegyes lövedéke ugyanis elsütheti a töltényürben lévő töltényt és a reteszeletlen zárnál bekövetkező robbanás a lövőt súlyosan is megsebezheti.

A 35. M. puska szerkezete rátöltés ellen nem biztosít. Egész biztosan megakadályozható azonban a rátöltés, ha a puskát előírásosan töltjük, ha a részben vagy teljesen előretöltött töltényt kilövés nélkül akarjuk eltávolítani, a kivetés megfigyelésével, vagy a töltényürbe tekintve, meggyőződünk arról, hogy a zár visszahúzása után töltény nem maradt-e a töltényürben?

3. Akadályok az elsütésnél.

a) Az elesettenés, vagyis a töltény el nem sülése.

A puskát elesettenés után rövid ideig még hagyjuk célratartásban. Ha a töltény elsülése ezen idő alatt sem következne be, az ütőrúgót az ütőszeg-anyasavar visszahúzásával újra feszítjük meg és a puskát ismét süssük el. Ha szükséges, ezt a műveletet ismételjük meg néhányszor. Ha a töltény ekkor nem sül el, akkor próbáljuk azt másik kifogástalan működésűnek ismert puskából kilőni. Ha a töltény még ebben sem sül el, akkor nyilvánítsuk elesettenőnek.

Az elesettenések okai a töltényre, illetve a puskára vezethetők vissza.

Töltényben rejlő elesettenési okok: a gyúelegy és a löportöltet részbeni, vagy teljes hiánya,

azok megromlása, a töltényfenék gyújtónyílásának tökéletlen átszúrása, vagy eldugulás.

Ha a löportöltet hiányzik, vagy hacsak igen kevés lőpor van a töltényhüvelyben, akkor a töltény elsütésekor csak gyenge durranás hallható és semmi, vagy csak csekély hátralökés érezhető. Ilyenkor a lövedék éppen nem, vagy nem elég erősen lökődik ki a hüvelyből s az utóbbi esetben meg is akadhat a furatban. Ily elesettetésnél a csövet meg kell vizsgálni s a netalán megakadt lövedéket ki kell taszítani, mely célból a karabély a fegyvermesternek átadandó.

Puskában rejlő okok: a fogantyúrészben és a zárfejben piszoktól, vagy az ütőszeg meggörbüléséből keletkező és az ütőszeg előrecesapódását fékező surlódások, a gyúszeg rövid volta, az ütőrúgó eltörése vagy meggyengülése.

Minden ilyen esetben a gyúszeg nem tud a kívánt mértékben ütni a csappantyúra és a csappantyú feneké teljesen épen marad, vagy kisebb benyomódást mutat.

b) Az utólobbanás, mely abban ismerhető fel, hogy a lövés nem dördül el mindjárt az elesattanás után. Oka a csappantyúban vagy a lőporban rejlik.

c) A hüvelyszakadások (harántszakadások, lepattanások, hosszrepedések a töltényszáron), melyek rendszerint csak akkor fordulnak elő, ha a hüvely anyaga hosszras raktározás folytán változást szenvedett vagy hiányosságokkal bír.

Ha a hüvelyszakadások egy és ugyanazon puskánál többször ismétlődnek, akkor az ok a puskában és pedig többnyire a kibővült töltényürben rejlik.

Ilyen puska megvizsgálás végett a fegyvermesternek adandó át.

IV. FEJEZET.

KARBANTARTÁS.

9. A PUSKA GONDOZÁSA.

1. Általában.

A puskát nemcsak gondatlan és hanyag kezelés, hanem a túlzott tisztogatás is rongálja. A puska indokolatlan és ismételt szétszedése, a szurony felesleges ki-behuzogatása, az összefüggő részek meglazulását eredményező kopásokat okozhat, tilos tisztítószeresek pedig a fémrészeket megtámadják.

Ezért a szétszedés módjára és mérvére adott rendelkezéseket, az előírt tisztítószeresek használatát és az alábbi utasításokat szigorúan be kell tartani!

2. Használat közben.

A puskával használat közben kellő gondnal és óvatossággal kell bánni, mert ezt csak így tudjuk megóvni felesleges rongálásoktól.

A puska leejtése töréseket és a működést megakadályozó behorpadásokat eredményezhet, esőbe került idegen anyagok kilövése igen súlyos rongálódásokat okozhat. A esővet hanc közben is óvjuk meg attól, hogy abba föld, homok vagy egyéb káros anyag kerülhessen. A puskát ne támasszuk falhoz, ruha- vagy fegyverzeti cikkeket a csőre ne akasszunk. A puskát hidegről melegre hirtelen lehetőleg ne vigyük, de mindenesetre szárazra

töröljük le az ilyenkor lerakódó nedvességet. Puskák áthordásánál ugyanazon vállra két vagy több puska ne kerüljön és egy ember két puskánál többet ne vigyen.

Állított helyzetben hagyott irányzék letörhet. Irányzékállításkor az irányzékcsapát óvatosan engedjük az íves pályára, mert sokszor ismétlődő lecsapódások az irányzéktozó feltekvő részét, illetve az üres részt felferik és az irányzékállás megbízhatatlanná válik.

3. Használat után.

Ha a puskával nem lőttünk, akkor a bepiszkolódáshoz képest a puskát töröljük ronggyal tisztára és szárazra. Szükség esetén a esővet is töröljük ki. Ezután a fémrészeket lehelletszerűen kenjük be fegyverkenőccsel, a farészeket pedig lenolajjal.

Ha a puskával lőttünk is, akkor a esővet a lövés után két órán belül hígított fegyverolajba mártott kőccel házzuk át (keféljük). Az egész puskát a legrövidebb időn belül alaposan tisztítjuk meg, főleg, ha azt eső is érte. A eső belsejét töröljük szárazra. A zárat a rendőr által megengedett mérvben szétszedve tisztogassuk. Megtisztítás és szárazra való törlés után a fémrészeket lehelletszerűen kenjük be fegyverkenőccsel, a farészeket pedig lenolajjal.

Kemény mocsok és rozsdás fellágyítására használjunk kőolajat.

4. Megőrzésnél.

A megőrzésre szolgáló helyiségek szárazak és szellősek legyenek.

A használatban lévő puskákat a folyosókon, esetleg a szobában akként akasszuk fel, hogy a

torkolat felfelé, a fogantyú gombja pedig kifelé álljon.

Az ütőrügőket fesztelenítsük, a záróesapókat zárjuk, az irányzékokat állítsuk alapállásba.

Az osztályparancsnoksági raktárban esetleg őrzött puskákat ugyancsak akasszuk fogásokra, ezek hiányában állítsuk fegyvertámasztókhoz.

Az osztályparancsnoksági raktárba kerülő puskákat alaposan meg kell tisztítani, utána fegyvermészenőccsel, illetve lenolajjal kell bekenni.

Az esetleg huzamosabb időn át őrzött puskákat is időnkint tisztítani kell, hogy állapotuk mindenkor kifogástalan legyen.

10. A PUSKA MEGVIZSGÁLÁSA.

1. Összerakott állapotban.

Összerakott állapotban történő megvizsgálásnál azt kutatjuk, hogy a rendőr gondosan kezeli-e a puskáját, illetve, hogy a puska a fegyverméssternek megengedett szétszedés nélkül is megállapítható rongálódások miatt nem szorul-e javításra? A puska szétszedése nélkül felderíthető anyaghibák, sérülések, repedések, karcok, barnítási fogyatékosságok, rozsdásodások, kopások, a mozgásra rendelt alkatrészek állapota után kutatunk.

Kiterjed:

a) a puska általános, külső megvizsgálására.

Részletesen vizsgáljuk meg, anélkül, hogy a puskát szétszednénk, a célgömb, a célgömbvédő, az irányzék, a cső, a foglaltványok és az ágyazás állapotát.

A cső egyenességét a 79 mm-es csőhengerrel vizsgáljuk meg. Ennek a csőfúraton akadály

mélkül át kell esnie. A furat kopását a 805 és 815 mm-es esőhengerekkel ellenőrizzük. Ha a 815 mm-es esőhenger a esőbe már kis mértékben is betolható, a esővet löszabatosság szempontjából lövésekkel is próbáljuk ki.

b) *A zár megvizsgálására.*

Vizsgáljuk meg a zár állapotát huzogatással és elfordítással a működtethetőséget, külön a zárócsapó működését is, majd vegyük ki a puskából és szétszedés után az alkatrészeket is vizsgáljuk meg külön-külön.

c) *A tok működő alkatrészeinek és a szekrénynek a megvizsgálására.*

Az adogatóberendezés és a tártartó működését járatkémlelő töltényekkel töltött tárral ellenőrizzük. Ha ismétlés közben mind az öt töltény kivetődött, a tárnak a szekrényből magától ki kell esnie.

Az elesattantó berendezés vizsgálatánál figyelmünk főleg arra terjedjen ki, hogy a puska elsüthető-e elég könnyen, a berendezés alkatrészei nem szorulnak-e. Szükséges, hogy a billentyű elengedés után nyugalmi helyzetébe ugorjon vissza.

Elsütés közben az érintkezésvételeg nem szabad ellenállást érezlni. A billentyű elhúzásához szükséges erőt rugós mérleggel kell ellenőrizni. Ez 25–35 kg lehet.

d) *A szurony és a szuronyhüvely megvizsgálására.*

Főleg az alábbiakra terjedjen ki figyelmünk:

A szurony a hüvelyben ne zörögjön, könnyen lehessen kihúzni és betolni. A penge legyen épélő. A nyomó működjön jól. A fogantyú ne legyen megrepedve. A fogantyúanyaesavar legyen meghúzva.

A szurony a puskára könnyen legyen feltűz-

hető és levehető, anélkül azonban, hogy feltűzött állapotban lötyögne.

A szuronyhüvely festése ne legyen lekopva, a hüvelyrúgó rendeltetését teljesítse, a hüvelytartókamó ne legyen letörve.

2. Szétszedett állapotban.

Szétszedett állapotban való megvizsgálásnál tulajdonképpen alkatrészenként a külsőleg nem látható rongálódásokat, repedéseket és az egyéb hibákat igyekszünk felderíteni. De emellett a puskák karbantartását általában is meg kell vizsgálni.

Mivel e vizsgálathoz a puskát a fegyvermesternek megengedett mértékig szét kell szedni, következik, hogy ezt a vizsgálatot minden részében fegyvermesternek kell végeznie.

Felderített kisebb hibákat is a leggyorsabban ki kell javítani, mert csak így vehetjük elejét a hibák nagyobbodásának és csak így biztosíthatjuk a puská tartósságát és szabályos működését.

II. A PUSKA JAVÍTÁSA.

1. A fegyvermester által végzendő javítások.

A fegyvermester által végzendő javítások a *főrészek* szerint csoportosítva:

a) *A csövön.*

Meglazult célgömbvédőt ki kell igazítani és feszessé kell tenni.

A szurony felerősítésére szolgáló sérült ütőkötőt finom simítóreszelővel és esiszolóvászonnal igazítsuk ki.

Töltényürt, ha megsérül, megfelelő alakú

tisztítófával és igen finom olajban elkevert esiszolóporral kell kiesiszolni.

b) *Az irányzékon.*

Az irányzóktalp sérült, ívalakú felső részét finom esiszolóvászonnal kell lesimítani.

Megsérült irányélt és nézőkét a kijavító idomszer után, az irányzékesapó rovátkáit pedig finom simító reszelővel kell kiigazítani.

Kiesett irányzékesapó biztosítószegyet pótolni kell.

c) *A záron.*

A fogantyúrész megsérült zárószemőcseit esiszolóvászonnal simítsuk le; esetleges berágódásokat, kikopásokat hasonlóan igazítsunk ki.

Kiesorbult, vagy felverődött ütőszegyet a kijavító idomszer után javítsuk ki.

A zárfej megsérült szemőcseit esiszolóvászonnal simítsuk le.

Megsérült hüvelyvonót és kivetőt javítsuk ki.

Az ütőszegfej megsérült elsütőnyugaszát ásványesiszolóval javítsuk ki.

d) *A tokon, ennek működő alkatrészein, a szekrényen és a tusaösszekötőn.*

A tok bemaródásait, felverődéseit, esetleges kiesorbulásait ásványesiszolóval, finom simító reszelővel és esiszolóvászonnal simítsuk le.

Elgörbült adogatólemezét egyengessünk ki. Kiesorbult vagy megsérült tártartókamót javítsuk ki.

Meggörbült elcsattantót vagy biztosítócsapót igazítsunk ki.

Megsérült vagy behorpadt *szekrényt* megfelelő tüskén igazítsunk ki, a szekrénycsavarok fejét megrongálódás esetén javítsuk ki.

A tusaösszekötőre szerelt alsó oldalszárj-

kengyelt elgörbülés esetén egyengessük ki, meglazult tusaesavart erősen húzzuk meg.

e) *A farészeken.*

Benyomódásokat ki kell szivatni, karcolásokat és kisebb sérüléseket le kell csiszolni és lenolajjal kell itatni. Megrepedt farészeket ki kell cserélni.

f) *A foglaltványokon.*

Megsérült puskakarikákat és esavaroakat ki kell igazítani. Ez utóbbiakat meglazulás esetén húzzuk meg, ha szükséges, sárgítsuk.

Elgörbült tüskét és szíjkengyelt ki kell egyengetni.

g) *A szuronyon és a szuronyhüvelyen.*

Elgörbült pengét egyengessük ki, kicsorbulásokat megfelelő simítóreszelővel kell kiigazítani.

Megsérült fogantyút ki kell igazítani és le kell csiszolni, majd lenolajjal kell itatni.

Meglazult fogantyúanyaesavart erősen meg kell húzni.

Behorpadt hüvelyt megfelelő tüskén ki kell igazítani.

Elgörbült hüvelytartókamót ki kell egyengetni, letörött tartókamót fel kell forrasztani.

Lekopott festést ki kell igazítani.

h) Fenti ismertetésből a rúgók szándékosan kimaradtak. Ezek javítására ugyanis egységes támpont adható, így felsorolásuk a főrészeknél csak az áttekintést zavarta volna.

A 35. M. puska rúgói közül az irányzékrúgó, a hüvelyvonórúgó és a szuronyhüvelyrúgó, lemezrúgó, a többi tekeresrúgó

A rúgók ilyen megválasztásával elvileg biztosítható volt, hogy rúgótörés vagy -gyengülés nem keletkezik. Ha azonban a fegyvermester ilyet mégis találna, úgy a rúgót feszítse meg, illetve cserélje ki újra. Elveszett rúgót pótolni kell.

2. *Fegyvermester által nem végezhető javítások.*

A cső és tok *kicszerélése és barnítása* végett a puskát a rendőrfőparancsnokság fegyvertisztjéhez kell beszállítani. A követendő eljárást a katonai G-54. utasítás I. sz. függeléke tárgyalja.

IV. FÜGGELÉK.

Fontosabb adatok.

A 35. M. puska súlya szurony nélkül: 4 kg, szuronnyal: 45 kg.

Hossza szurony nélkül: 1110 mm, szuronnyal: 1448 mm.

A cső hossza: 600 mm, ürmérete: 798 mm.

Gáznyomás: 3000 atm.

A lövedék kezdősebessége: 730 m/mp.

Lövedéksúly: 13'4 gr.

Torkolatenergia: 0'365 mt.

Hordtávolság: 4400 m.

Tűzgyorsaság: elméleti 50 lövés/p., gyakorlati 10-15 lövés/p.

Páncélatütőképesség (magvaslőszerrel): 500 m-re 6 mm.

Jegyzetek

a 35. M. ismétlőpuska oktatásához.

Jelenlegi formájában a m. kir. honvédségnél 1935. évben került elfogadásra, illetve rendszeresítésre s ez okból nyerte a 35. mintájú elnevezést. Ismétlőnek azért nevezzük, mert a fegyver tölténytárában egyidőben 5 élestöltényt tudunk elhelyezni s a závarzat ismételt elhúzásával egymásután 5 eredményes lövést teljesíthetünk. Ezt nevezzük ismétlésnek.

Ezen fegyvert a régebbi 95. M. és az újabb 31. M. ismétlőkarabélyokkal összehasonlítva, azokkal szemben igen nagy és szembetűnő változást mutat, amennyiben a 35. M. ismétlőpuska méretezésben, szerkezetben és működésben azoktól lényegesen ellér s ennél fogva más kezelést is kíván meg.

A régebbi puskákkal összehasonlítva, a bekövetkezett változásokat az alábbi táblázat tünteti fel:

Sorozat	Megnevezés	35. M. puska	95. és 31. M. karabélyok
1. Méretezésben	Súly (szurony nélkül)	4 kg	3-40 kg
	Hosszúság (szurony nélkül) ...	111 cm egységes fegyver, külön karabély nincs	100 cm
	Hosszúság (szuronnal)	146 cm	125 cm
	Csőhosszúsága ...	60 cm	50 cm
	Szurony hosszúsága, penge ...	34 cm	24 cm
	Teljes szurony hossza	50 cm	37 cm
	A cső kalibere ...	7-98 mm	8 mm
	A lövedék kezdősebessége	730 méter	620 méter

Sorozat	Megnevezés	35. M. puska	95. és 31. M. karabélyok
2. Szerkezetben	Irányzék	íves csapó	keret
	Závarzat	forgódugattyús, 2 Mauser ütemű	egyenes hűzős, dugattyús
	Zárócsapó	átfordítható	be- és kinyitható
	Kivető	zárófejre szerelve	külön beépítve
	Biztosító szerkezet	önműködő	nincs
	Határoló	a tok baloldalán külön szerkezet	a tokfarak áttörésében a 2 végtámszeg határol
	Ágyazat	3-részes	2-részes
	Fogaltvány karikák	egységesek	különböző
	Szurony	hengeresalakú marmarkolat, penge 4-élű	lapos marmarkolat, penge 2-élű
	Reteszelés	kettős: szemölcs és fogantyúrész	csak a szemölcs

Sorsszám	Megnevezés	35. M. puska	35. és 31. M. karabélyok
3. Működés	Irányzék állítása	100 métertől 2000 m-ig minden távolságra beállítható	csak meghatározott távolságra, alap: 300 méter, 400—2000 m-ig csak 100 m-kint
	Závarzat nyitása és csukása	2-ütemes Mauser-rendszer	1-ütemű, egyenes húzása
	Töltényhüvely kivétel	a határolónak a zárfejhez való ütdése közben	külön kivető-alkatrész működése mellett
	Zárócsapó működése	a szárnyas szeg 180° elfordításával az ütőszeget kitámasztja	szárnyas füles becsukásával és kinyitásával az ütőszeg útját zárja el
	Lövés közbeni biztonság	a kettős biztosítás mellett teljes, még külön önműködő szerkezet is	nem teljes, csupán feltételezett
	Szurony felillesztése	a hengeres markolat üregének a fűskére való húzásával	a markolat hátsó oldalán lévő kupak vajata esúszik rá a szuronyfoglalatra